

Slovo o poéme a inscenácii

M. Cvetajevová veľmi citlivo pristupovala k tradičnému západoeurópskemu sujetu, no vo svojom úsilí o nadmieru emocionálne a hypervýrazné riešenie dotiahla konflikt v poéme do maximálneho napätia. V poéme nie sú jednoznačné obrazy. Ukazuje sa, že odporné potkany sú paradoxne citlivejšie ako obyvatelia mesta, sivé zvieratká reagujú ako deti na očarujúcu hudbu. V každodennom zhone sa aspoň niekedy treba zastaviť, zamyslieť sa... Možno bez toho, aby sme si to sami všimli, už dávno sme prestali pociťovať potrebu skutočnej duchovnej potravy... No ak hudba odlákala od potravy aj potkany a viedla ich za sebou, vari ľudia majú zatvrdeniejšie srdcia? Naša inscenácia umožní rodičom nazrieť do seba samých a zamyslieť sa, či sú dostatočne zodpovední pred budúcnosťou svojich detí a či sa vyvarujú chýb obyvateľov Hamelnu. Najmenších divákov čaká zoznámenie sa s divadlom a poéziou prostredníctvom krásnej autorskej rozprávky, založenej na starom sujete. Poetické obrazy sa na scéne zmenia na dynamický vizuálny obraz, čo pomôže školákovi lepšie pochopiť jazyk poézie, precítiť harmóniu, ktorú v sebe má umenie. Po troch rokoch sa opäť v Košiciach predstaví kompletný inscenačný tím z Bieloruska, ktorý s naším súborom pripravil inscenáciu Filipko a ježibaba. V minulom roku (2010) za ňu divadlo dostalo GRAND PRIX na festivale INTERLALKA v Užhorode. Oleg Žiugžda ako režisér prichádza k nám aj teraz z festivalu SPECTACULO INTERESSE v Ostrave (2011) ovenčený hlavnou cenou za inscenáciu Piková dáma, ktorú režíroval vo svojom divadle v Grodne.

Bábkové divadlo v Košiciach

kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja

OLEG ŽIUGŽDA POTKANIAŔ

podľa nemeckej ľudovej legendy
a
poémy Mariny Cvetajevovej

189. premiéra dňa 4. 11. 2011
sezóna 2011/2012

Scenár a réžia: Oleg Žiugžda a.h.

Preklad: Juraj Andričík

Dramaturgia: Ivan Sogel

Scénografia: Valerij Račkovskij a.h.

Hudba: Pavel Kondrusevič a.h.

Asistent réžie: Miroslav Kolbašský

Osoby a obsadenie

Poetka.....Erika Molnárová
Flautista.....Peter Creek Orgován
Sprievodca.....Miroslav Kolbašský
Mešťanosta.....Juraj Fotul
Matróna, Slepé dievčatko.....Beáta Dubielová
Obyvatelia Hamelnu.....účinkujúci
Členovia mestského magistrátu.....účinkujúci
Potkany.....účinkujúci

Inšpícia: S. Fotulová, Zvuk: S. Tkáč, Š. Glaubic, Svetlá: M. Pjecha, R. Murajda
Scénu, bábký a kostýmy vyrobili: Z. Columbyová, V. Šebejová, P. Kažimír
pod vedením M. Jaroša

Slovo o Marine Cvetajevovej

Je jednou z najznámejších obetí stalinizmu, aj keď nezahynula v gulagu. Zvolila si život plný odriekania s dobrovoľným koncom. Popri Anne Achmatovovej je vari najznámejšou ruskou poetkou. Od malička veršovala, neskôr prekladala z francúzštiny. Ako osemnásťročná vydala svoju prvotinu **Večerný album**. Hlboký a dlhý vzťah cez lúboštnú korešpondenciu udržiavala s Borisom Pasternakom. Začínala ako symbolistická autorka, vynikala v expresionistickej lyrickej skladbe, v ktorej uplatňovala formu spovede. Okrem lúboštnej poézie je známa ako autorka psychologických skladiet, poézie vzdoru a samoty. Vyjadrovala sa aj k historickým udalostiam, napr. nemeckú okupáciu ČSR odmietla v cykle **Verše Čechám**. Bola predstaviteľkou akmeistického a futuristického prúdu. Často využívala aj ľudovú slovesnosť. V rokoch 1922-1925 žila v Prahe v emigrácii. Veľkú časť poémy Potkaniar napísala práve v Prahe. V r. 1941 sa zabudnutá a v biede obesila v tatárskej dedine Jelabuga. Nevie sa ani, kde je jej hrob.

Inscenácia je určená deťom od 12 rokov, mládeži a dospelým.

OLEG ŽIVGŽDA: POTKANIAŔ

Slovo o legende

Potkaniar z Hamelnu je nemecká legenda o nedodržanom sľube a únose stotridsiaticich detí z mesta Hameln nad Vezerou. Najslávnejšie verzie príbehu možno pripísať bratom Grimmovcom, v ruštine Marine Cvetajeovej, v angličtine Robertovi Browningovi. V Čechách je známa próza Viktora Dyka Krysař, ako aj bábkový film Krysař, ďalej známy muzikál Krysař Daniela Landu a nakoniec film F.A. Brabca Krysař, ktorý drží rekord najrýchlejšie natočeného filmu na svete - bol natočený počas jedného silvestrovského dňa.

Ale vráťme sa k legende. Čo sa vlastne stalo 26. júna 1284?

Za zvukom potkaniarovej píšťalky odchádza 130 detí z mesta, ale tu sa rôzne verzie príbehu líšia: podľa jednej potkaniar vlákal všetky deti do jaskyne, z ktorej už nevyšli, iná hovorí o chromom dieťati, ktoré zostalo pozadu a tak všetko mohlo rozpovedať dospelým, ďalšia verzia tvrdí, že potkaniar utopil deti v rieke rovnako ako predtým potkany a ďalšia zasa, že deti vrátil, len čo mu mešťania zaplatili. Aj hypotézy pôvodu príbehu sú viac ako zaujímavé. Jedna hovorí, že deti sa stali obeťou veľkého nešťastia, buď sa utopili v rieke, alebo ich pochoval zosuv pôdy. Iná vraví, že deti boli nakazené nejakou chorobou počas epidémie a boli vyhnané z mesta, aby nenakazili zvyšok obyvateľstva. Ďalšia hypotéza tvrdí, že deti opustili mesto ako účastníci náboženskej púte, vojenskej výpravy, či dokonca detskej krížovej výpravy a ďalšia, že deti opustili svojich rodičov a stali sa zakladateľmi vlastnej dediny počas kolonizácie východnej Európy, až po hypotézy, ktoré vravia, že telá detí boli nájdené v blízkom lese. Niektorí vedci tvrdia, že stopy detí vedú na Moravu: medzi Vyškovom a Blanskom, na Drahanskej vrchovine sa nachádzala stredoveká dedina, ktorá sa volala Hämlingen (neskôr sa počesťuje na Hamlíkov). A nemecký názov dediny v preklade doslova znamená Hamelnčania. Už po stáročia sa o tejto legende vedú výskumy, avšak zostali len dohady a hypotézy a nikdy sa nezistilo, čo presne sa v Hamelne stalo.

Zostavili: Ivan Sogel, Valerij Račkovskij, Radovan Kurilko
Zodpovedný redaktor: Pavol Hrehorčák, riaditeľ BDK
Kontakt: pokladňa Vrátna 58, tel.:055/6220455
Riaditeľstvo: Takovského 4, tel.:055/6220049
e-mail: info@babkovedivadlo-ke.sk, prevadzka@bdke.sk
www.bdke.sk

Partneri BDK:

BÁBKOVÉ DIVADLO V KOŠICIACH